

Makroekonomie

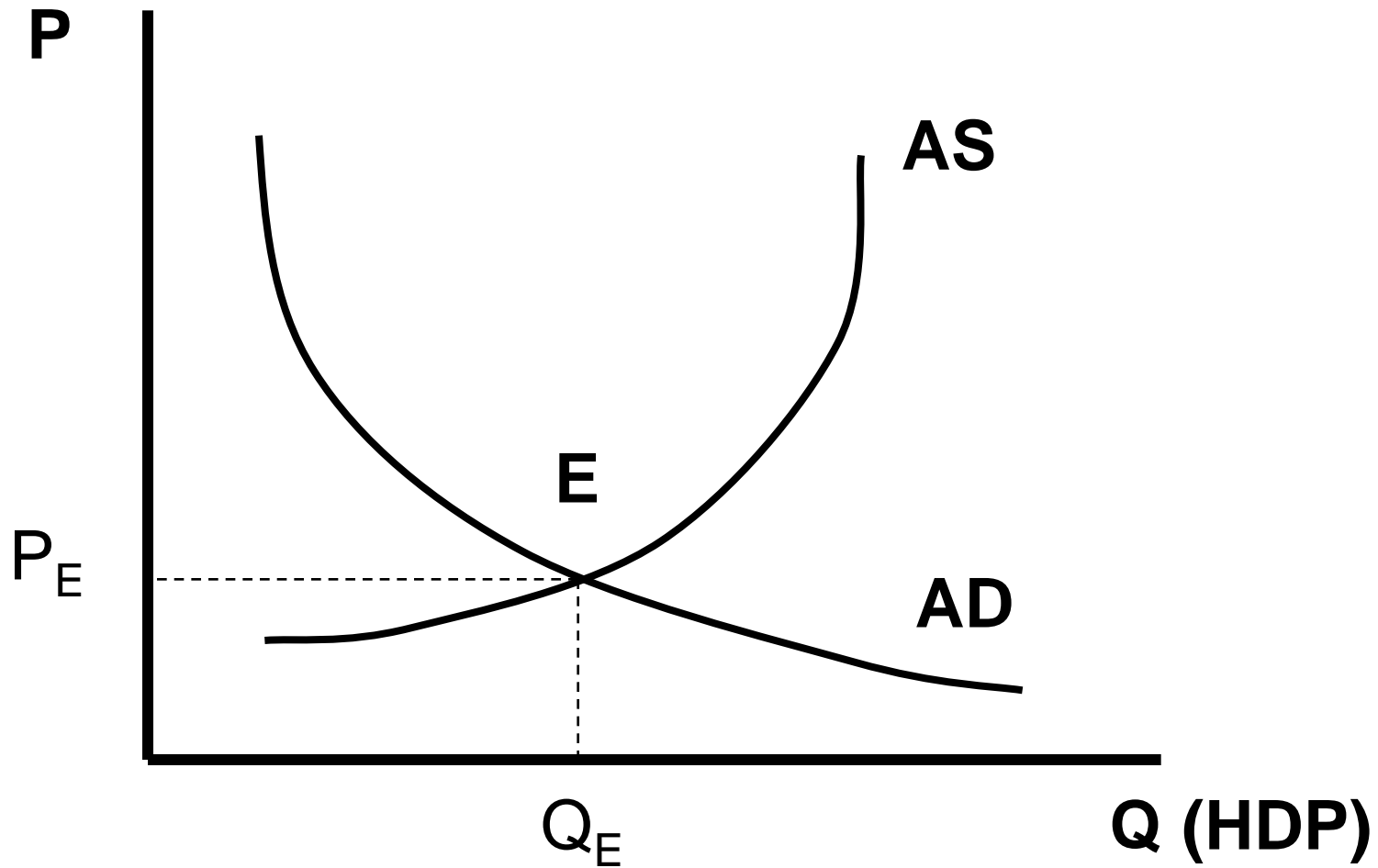
5. přednáška

17. března 2015

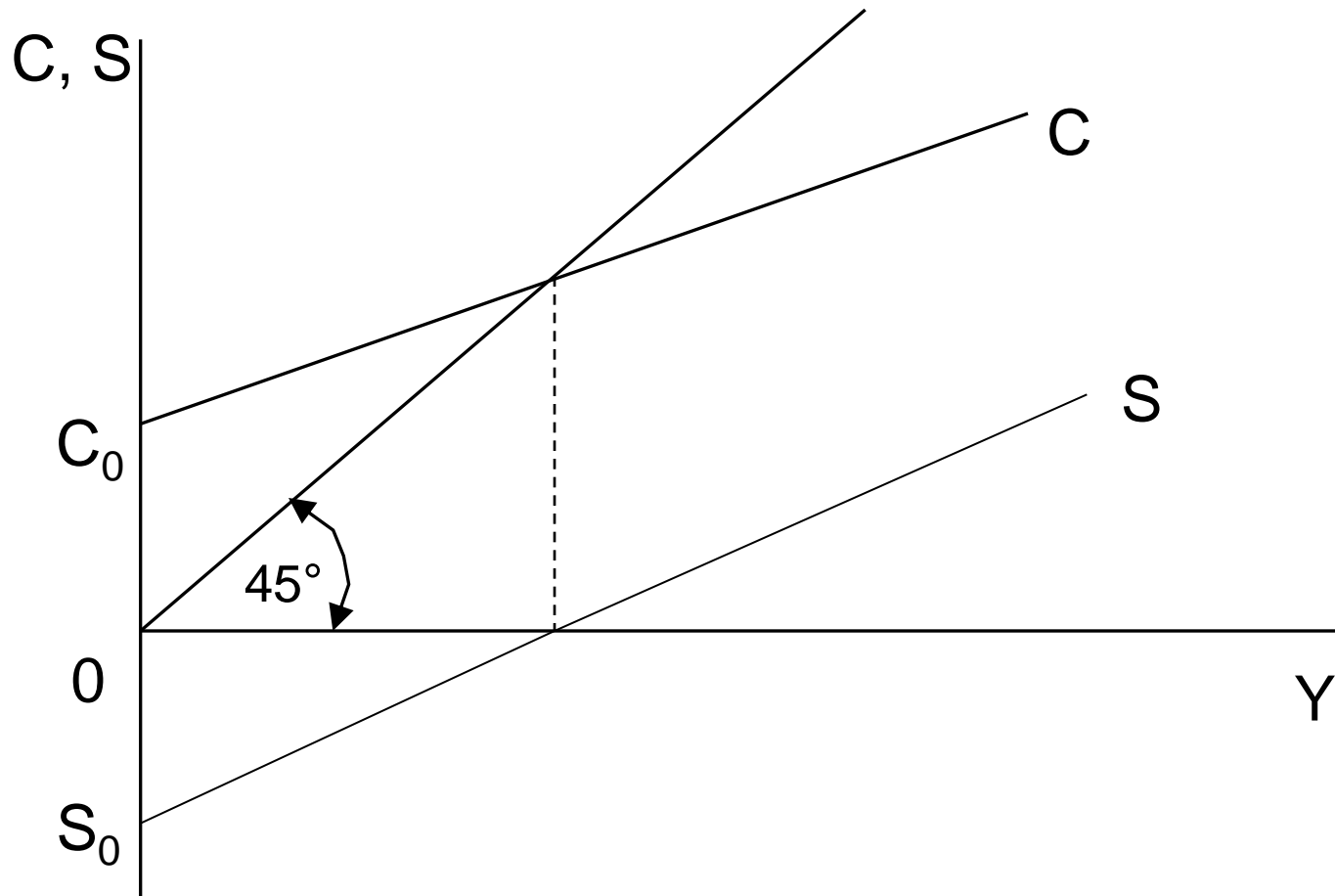
Obsah přednášky

1. Určení rovnovážného produktu pomocí agregátních výdajů (AE)
2. Jednoduchý výdajový (investiční) multiplikátor
3. Ekonomický růst
4. Hospodářské cykly

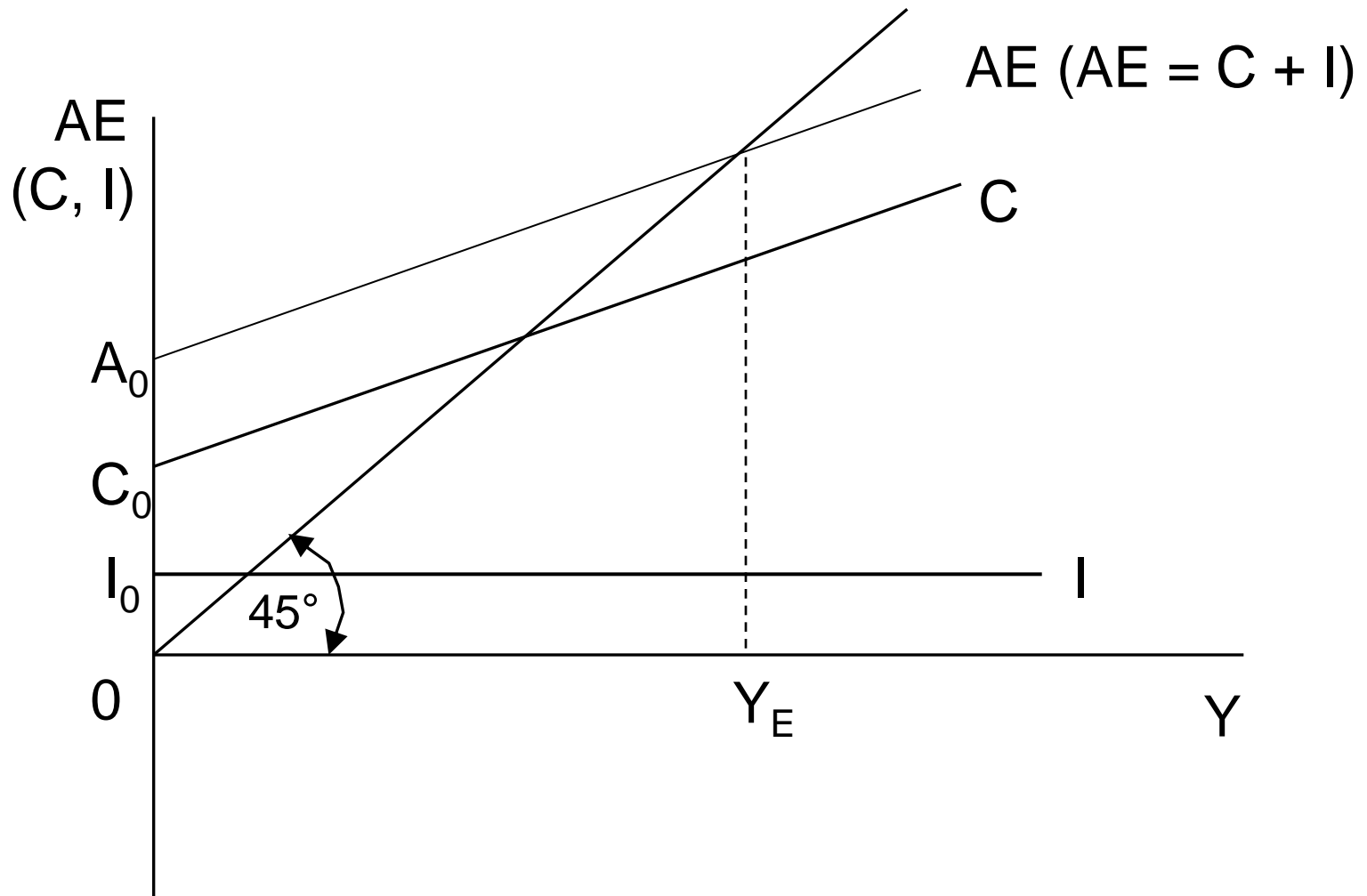
1. Rovnovážný produkt (1)

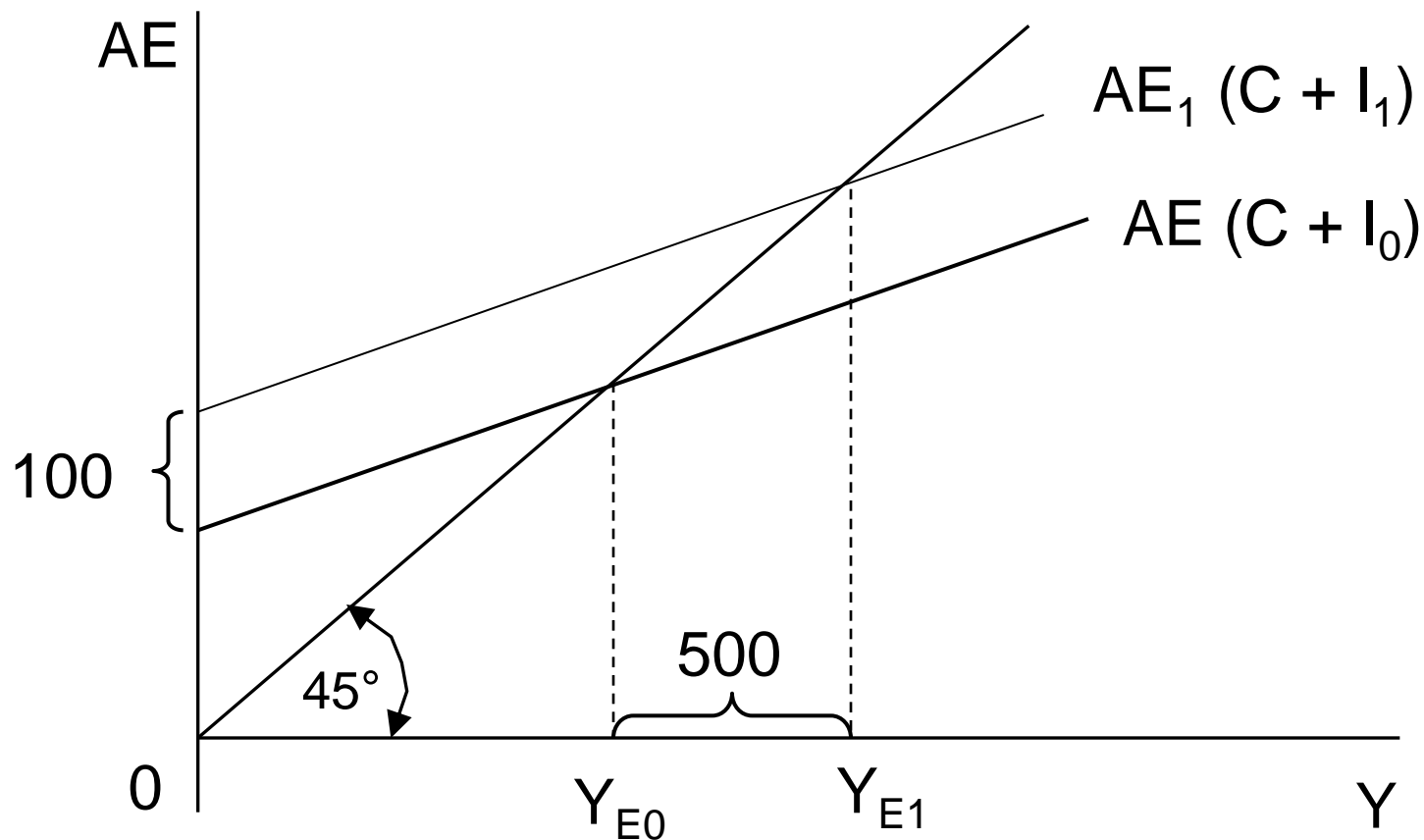
Funkce spotřeby a úspor graficky

Rovnovážný produkt (2)

2. Investiční multiplikátor

$$\Delta Y = k \cdot \Delta I \quad k = 1/(1-\text{mpc})$$

$$\Delta I = 100; \text{mpc} = 0,8 \rightarrow \Delta Y = 5 \cdot 100 \rightarrow \Delta Y = 500$$

3. Ekonomický růst

Ekonomickým růstem rozumíme

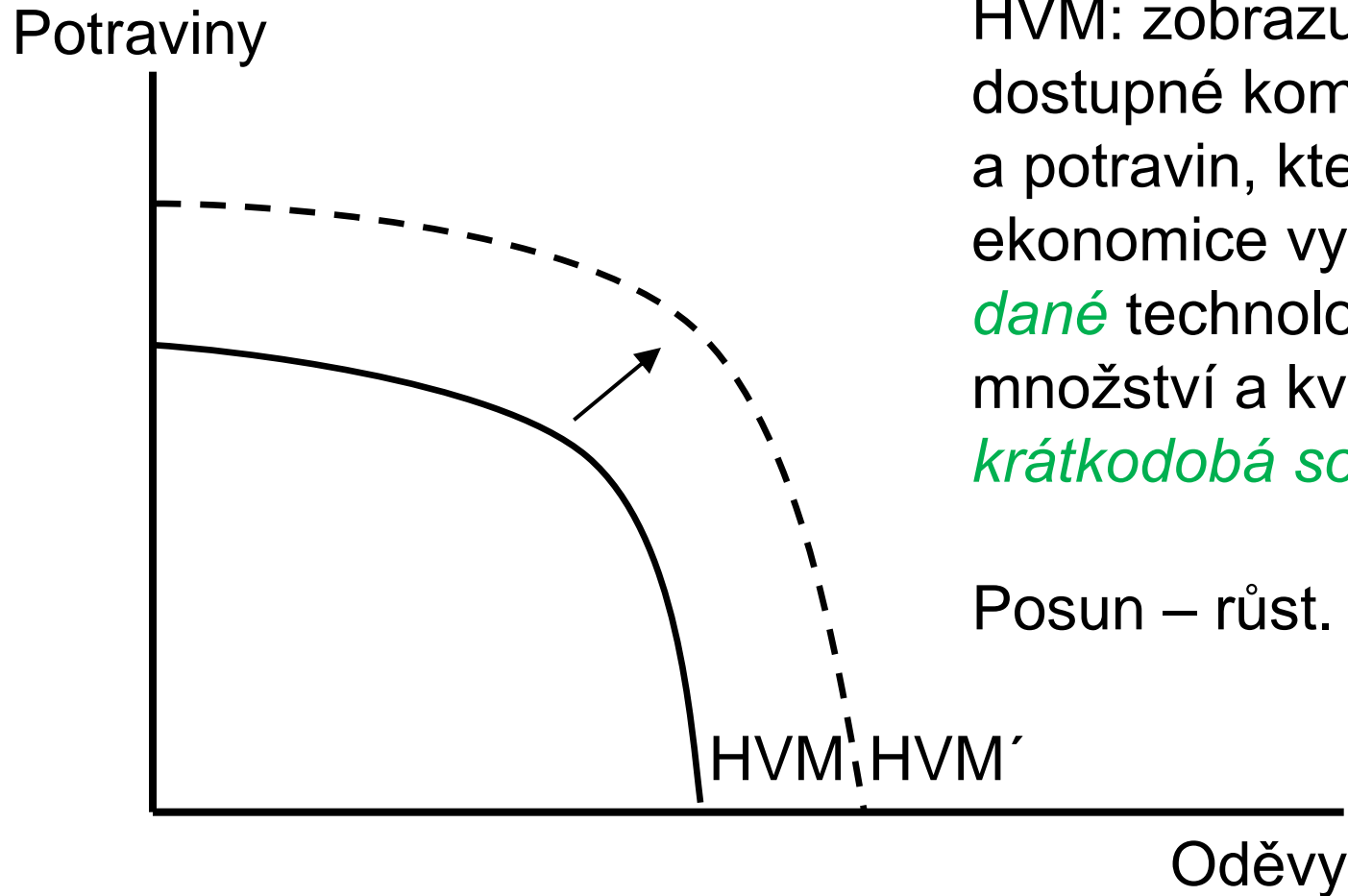
růst potenciálního produktu.

„Reakce“ na rostoucí potřeby

Ztotožňování $\uparrow Q$ s růstem blahobytu

Ne každé zvýšení výkonu je ekonomický růst!

Hranice výrobních možností

HVM: zobrazuje maximálně dostupné kombinace oděvů a potravin, které lze v ekonomice vyrobit při *dané* technologii a množství a kvalitě VF – *krátkodobá souvislost*.

Posun – růst.

Faktory růstu

Limity pro výkon jsou:

- množství a
- kvalita VF
- úroveň technologie
- přírodní podmínky, podnikatelské prostředí
- Rozlišujeme **extenzivní** a **intenzivní** faktory růstu.
- Vztah extenzivního a intenzivního růstu.

Měření ekonomického růstu

- Pro výpočty vždy využíváme **reálný** produkt
- Kdy ekonomika roste?

$$HDP_{t+1} > HDP_t$$

tzn. $\Delta HDP > 0$ $\Delta HDP = HDP_{t+1} - HDP_t$

- Tempo růstu (G_{HDP}):

$$G_{HDP} = \frac{HDP_{t+1} - HDP_t}{HDP_t} \times 100 \quad [\%]$$

Souvislosti měření

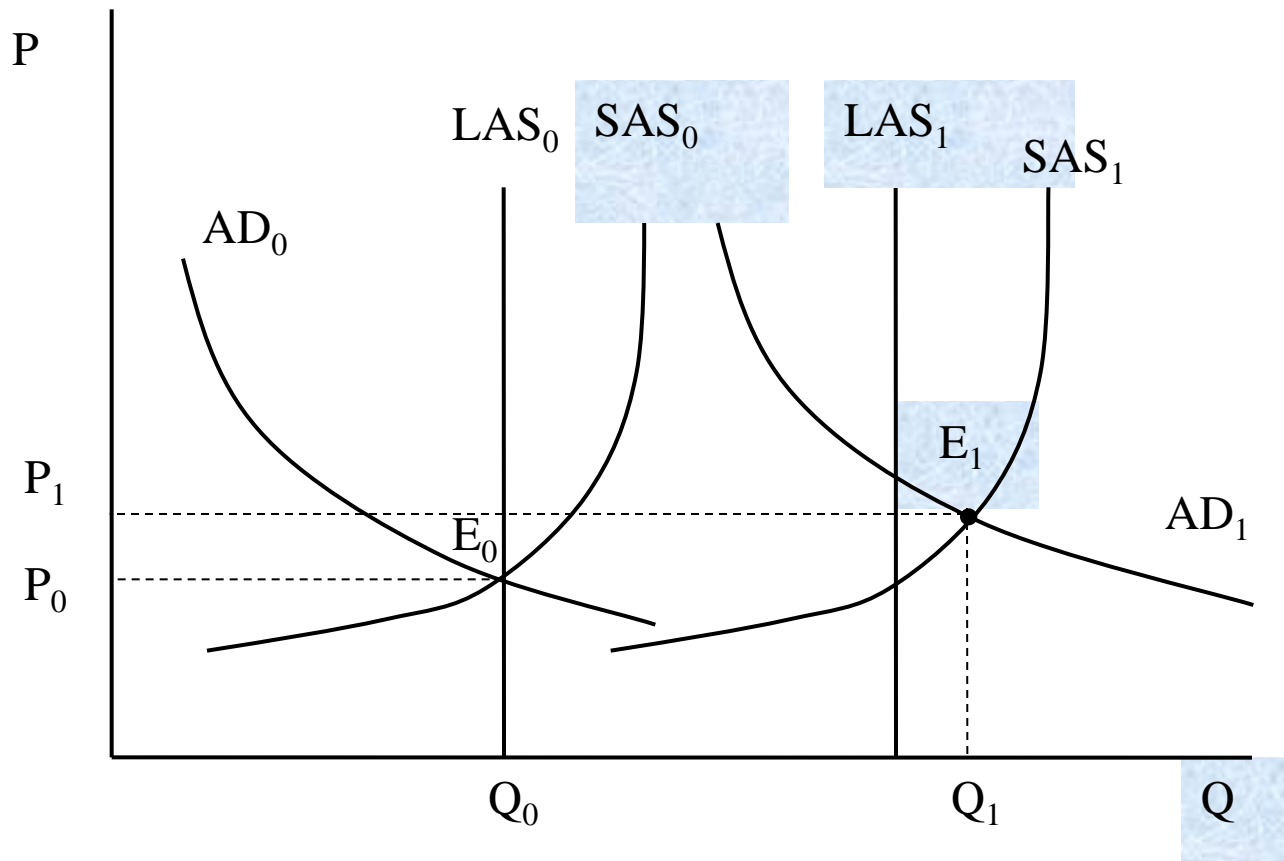
Tempo růstu – procentní změna reálného produktu.

Nutno vyhodnotit chování celé ekonomiky (určení toho, jak k růstu dochází).

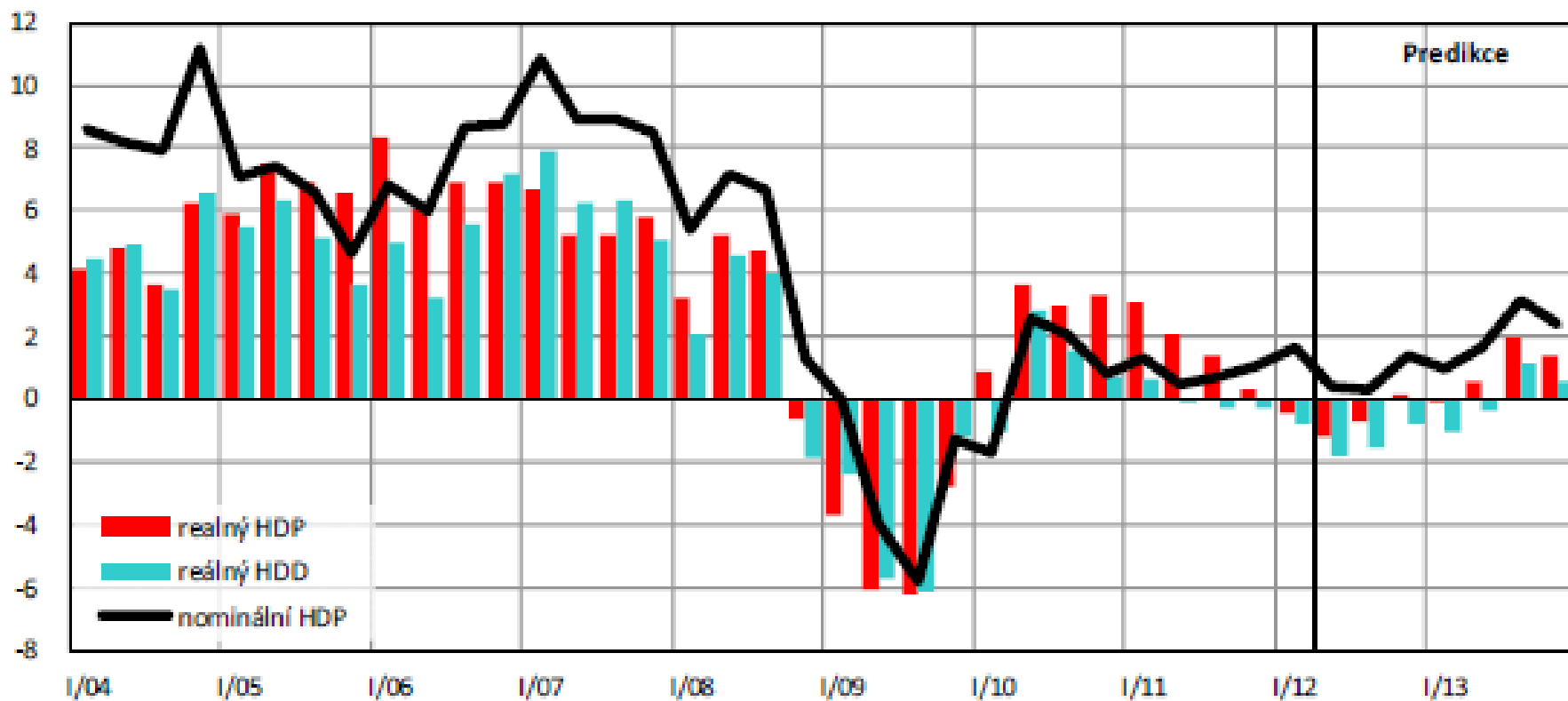
Proč nevyužíváme nominální produkt?

Ekonomická síla versus ekonomická úroveň.

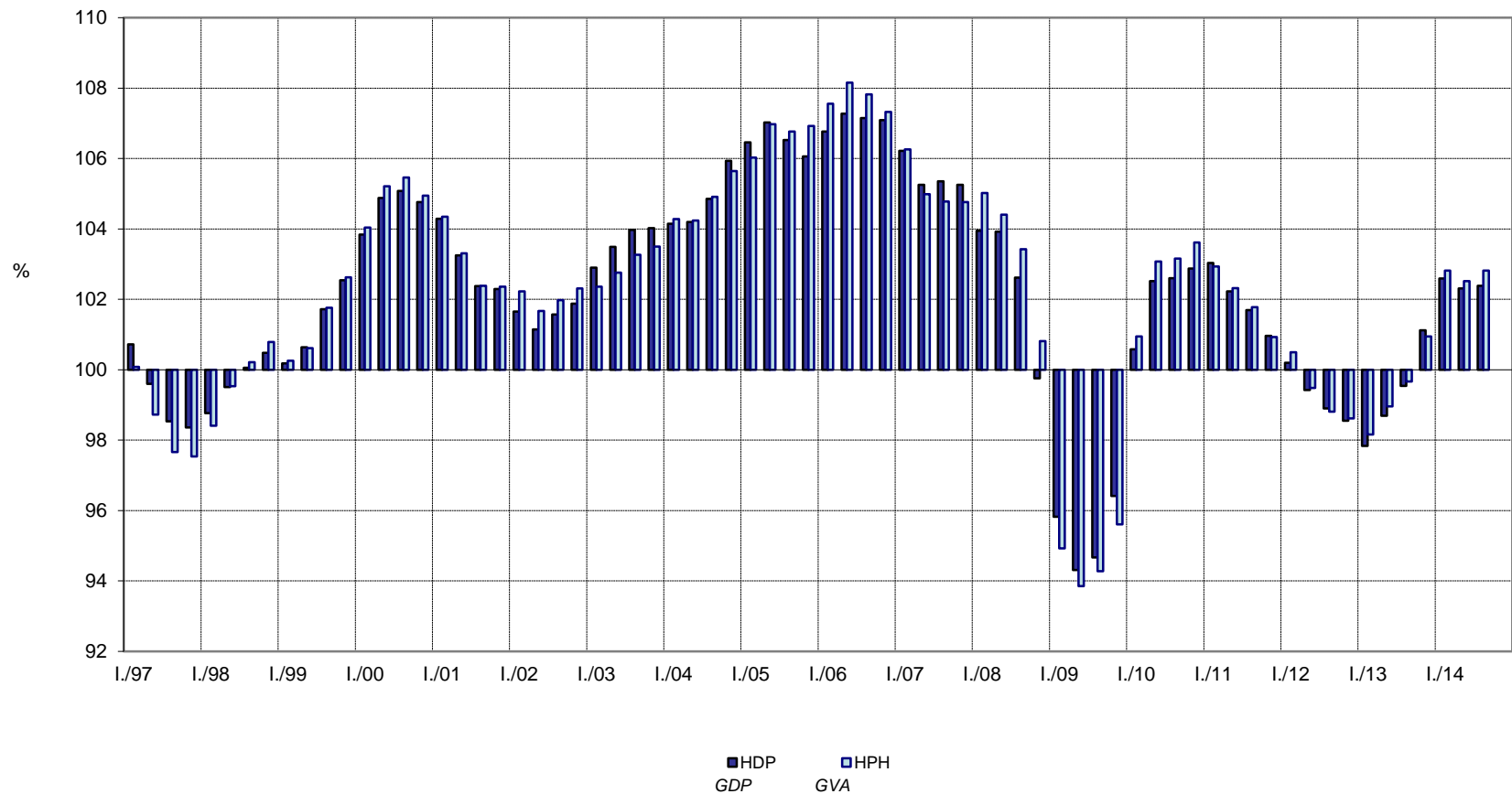
Ekonomický růst graficky v AS-AD

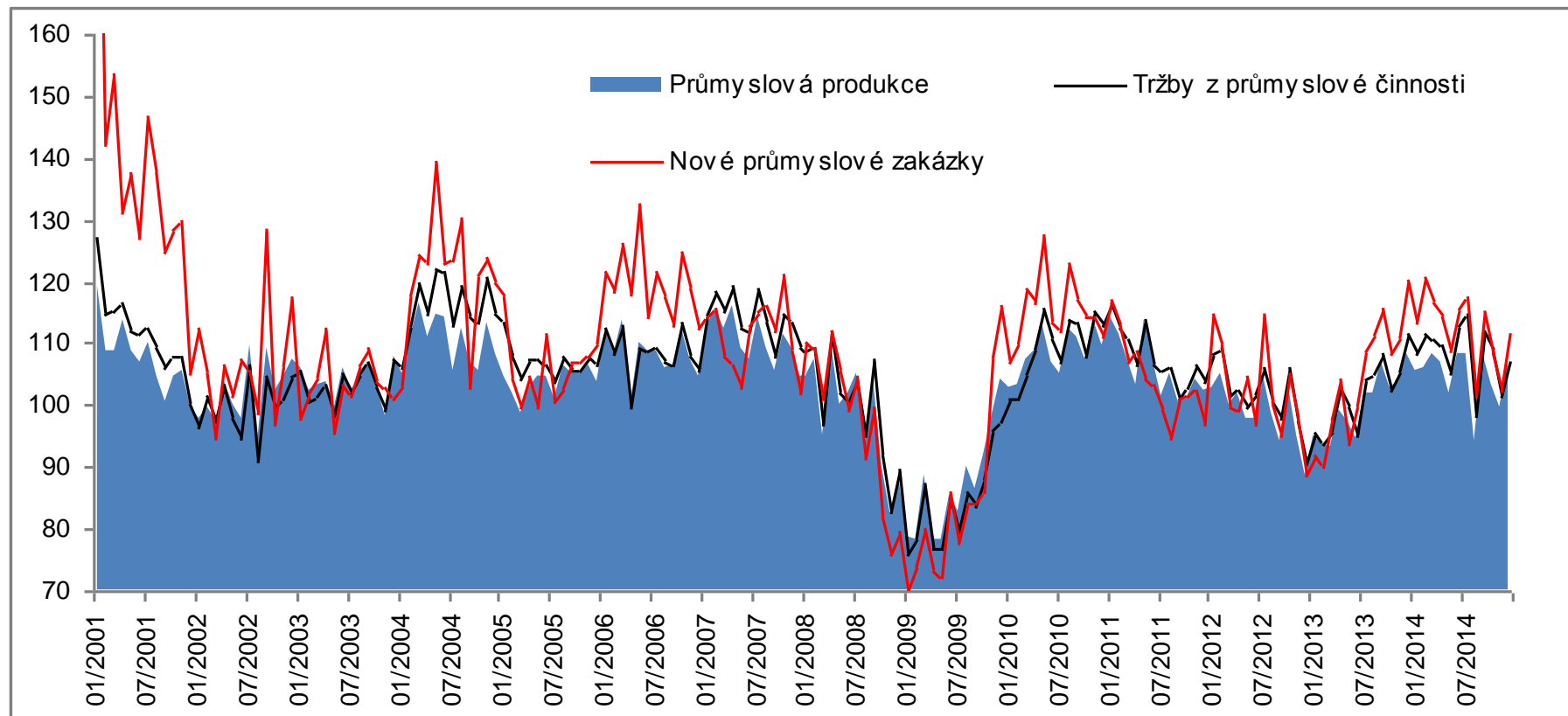
Graf C.1.3: Hrubý domácí produkt a reálný hrubý domácí důchod
meziroční růst v %

Zdroj: ČSÚ

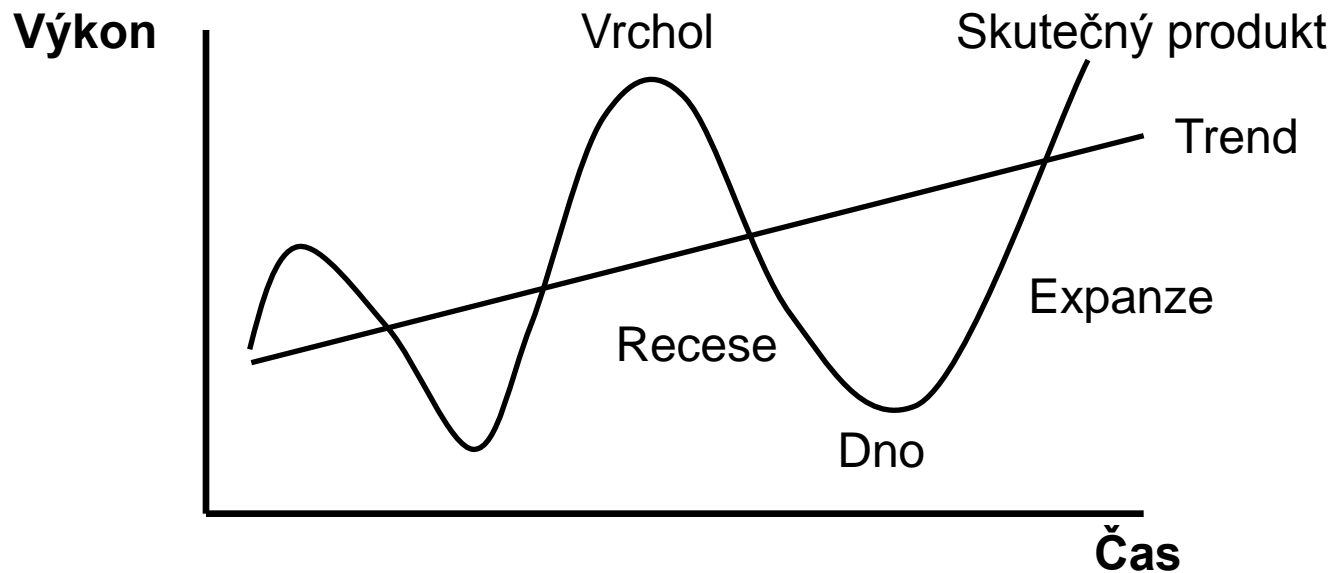
Graf: Průmyslová produkce (reálně), tržby v průmyslu (v běžných cenách) a hodnota nových průmyslových zakázek ve vybraných odvětvích zpracovatelského průmyslu (index meziroční změny)

4. Ekonomické cykly

- Ekonomický cyklus představuje **pohyby** (výchyly) **skutečného produktu kolem** (od) **potenciálního** produktu.
- Důležité pojmy: sedlo/dno
 vrchol
 recese (deprese)
 expanze
 oživení
 konjunktura/boom

Hospodářský cyklus - graf

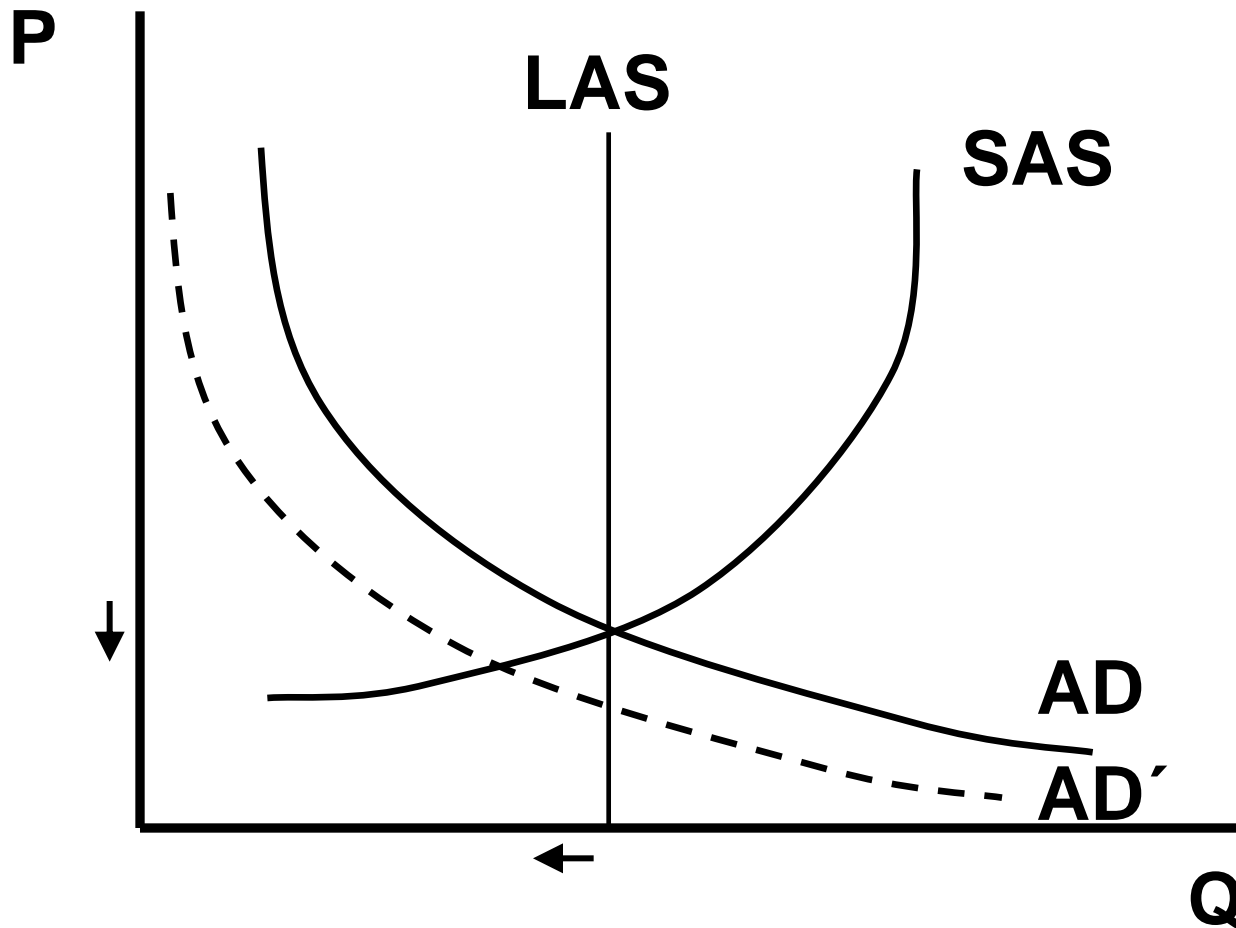

Další pojmy: perioda, mezera výstupu, amplituda...

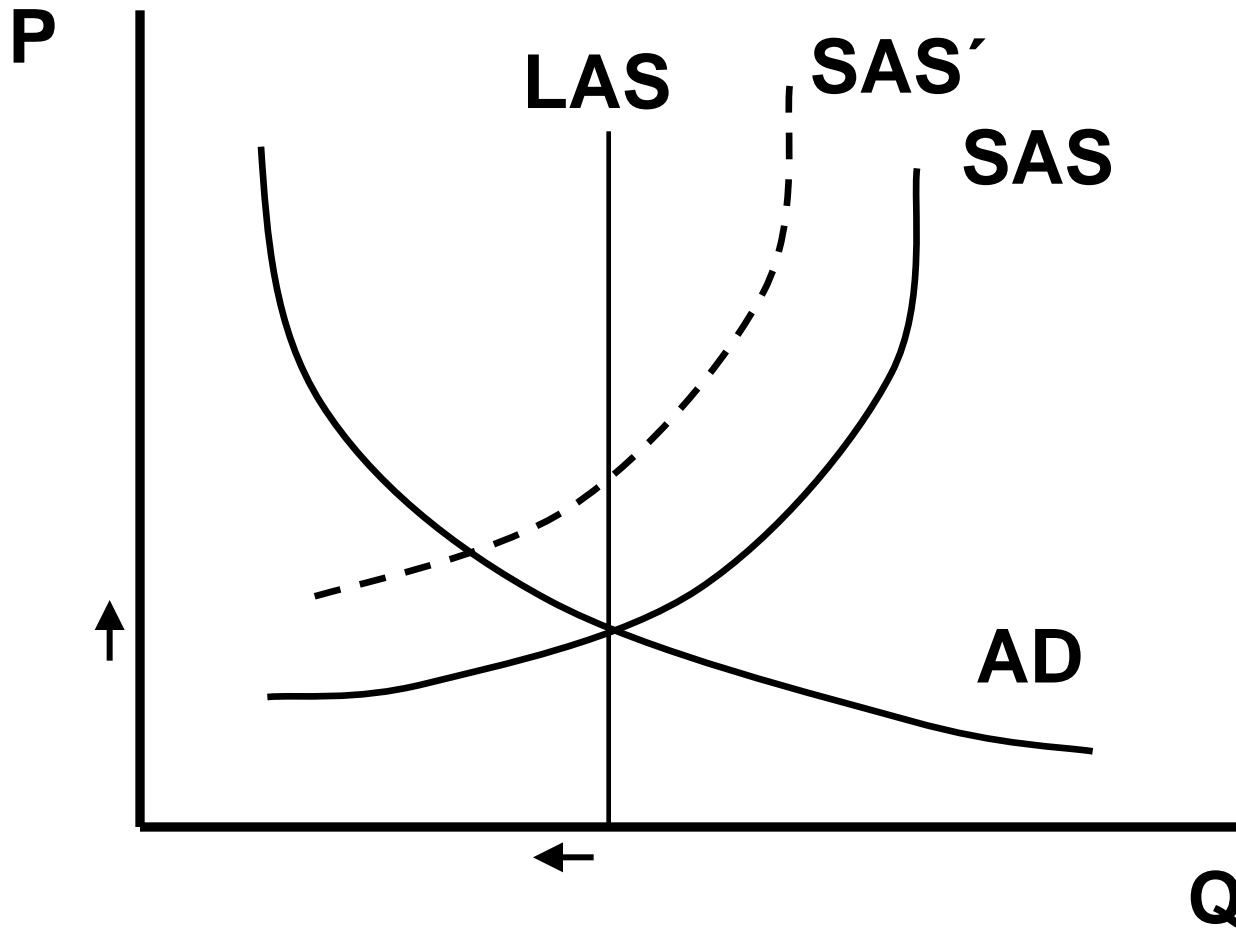
Hospodářský cyklus v AS-AD

- K cyklickým výkyvům dochází posuny AD nebo AS (SAS).
- Expanze: zvýšení AD zvýšení AS
- Recese: snížení AD snížení AS
- Případy klasická recese slumpflace
 stagflace

Klasická recese

Slumpflace

Typologie ekonomických cyklů

- Dle délky:
 - krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé
- Dle příčiny:
 - poptávkové a nabídkové

Zejména rozlišujeme:

- endogenní a exogenní vlivy

Exogenní vlivy:

- **výkyvy v možnostech využívání inovací**
- **politické příčiny** (politicko-ekonomický cyklus, politické krize a jejich vliv na hospodářství, války aj.)
- **nedostatečná informovanost tržních subjektů** a především hospodářská politika vlády.
 - Škola racionálních očekávání – **netransparentnost stát. zásahů**
 - Monetarismus – **politika centrální banky** a šoky na straně nabídky peněz, peněžní iluze, mylné chápání

Role investic

- Kolísání investiční aktivity je často určováno jako příčina cyklických výkyvů.
- Investiční multiplikátor (důchodotvorný efekt – zvýšení investic vyvolá zvýšení důchodu)
- Akcelerátor (opačný vztah)
 - Úvaha: čisté investice rostou když roste výstup

Akcelerátor

- Oproti předchozímu výkladu (výdajový model) rozlišujeme autonomní a indukované investice (I_v).

$$I_v = a \cdot \Delta Y$$

Dochází ke kombinaci multiplikačního a akceleračního principu. Taktéž i při poklesu (spodní hranicí jsou obnovovací investice).